

GRAVIDITA & INTERUPCE

Žaneta Linhartová 523247

Adéla Crhová 523531

GRAVIDITA

DEFINICE A ZÁKLADNÍ INFORMACE

- ◆ těhotenství/březost
- ◆ proces od uhnízdění oplodněného vajíčka po porod
- ◆ 9 měsíců = 40 týdnů = 280 dnů
- ◆ datace není zcela přesná, počítáno od poslední menstruace
- ◆ rozdělení na týdny používají hlavně porodníci
- ◆ důležité dělení na trimestry

Fakt je 9 měsíců tolik?

- ◆ Slonice jsou březí 22 měsíců
- ◆ Samice žraloků límcových až 42 měsíců = 3,5 roku! :)

FYZICKÉ ZMĚNY BĚHEM TĚHOTENSTVÍ

- ◊ vývoj zárodku
- ◊ vynechání menstruace (ne nezbytně)
- ◊ oběhový systém – vyšší množství krve, zvýšení tepové frekvence
- ◊ respirační systém – vyšší dechový objem, méně hluboké dýchání
- ◊ namáhavější funkce ledvin – odvod vícero zplodin
- ◊ zmenšení močového měchýře – vlivem zvětšování dělohy
- ◊ náchylnost k zácpám – snížená pohyblivost střev
- ◊ pocity na zvracení/zvracení

PŘÍZNAKY

- ◊ Nejisté
 - ◊ střídání nálad
 - ◊ únava
 - ◊ závratě, mdloby, zvracení
 - ◊ změna chuti k jídlu
 - ◊ zvětšení prsou, napětí v nich
- ◊ Pravděpodobné
 - ◊ vynechání menstruace
 - ◊ zvětšená pigmentace na dvorcích
 - ◊ silnější vaginální výtok
 - ◊ Zvětšená děloha
- ◊ Jisté
 - ◊ pozitivní těhotenský test
 - ◊ ultrazvuk

JISTÉ TĚHOTENSTVÍ

- ◆ Těhotenské testy
 - ◆ pomocí hCG hormonu
 - ◆ uvolňuje se do krevního oběhu hned po zahníždění oplodněného vajíčka
 - ◆ velmi rychle narůstá koncentrace
- ◆ Ultrazvuk
 - ◆ nejdříve ve 4. týdnu

PRŮVODCE TĚHOTENSTVÍM PO TÝDNU

nutriklub.cz/tehotenstvi/tehotenstvi-tyden-po-tydnu

Kurz: Biologie člově... MUNI Kosmetika Jak se zbavit jizev n... Tvářenky, oční stíny... 5 tipů na domácí p... Domácí medová m... Vyro� si doma nápl... ob

I. Trimestr

Věděli jste, že až z 80 % je zdraví člověka ovlivněno jeho nejranějším vývojem, a to i v děloze? Dítě v prvních týdnech těhotenství roste nesmírně rychle, vyvíjí se jeho mozek, srdce a další orgány. I vy se cítíte najednou jinak a vyrovnáváte se se změnami těla i psychiky.

Zjistěte maximum informací o prvních týdnech těhotenství a zajistěte miminku zdravý vývoj už od jeho početí.

Přečtěte informace o [prvním trimestru v kostce](#) nebo se podívejte detailně na jednotlivé týdny.}

Vyberte si týden

1. Týden těhotenství

2. Týden těhotenství

3. Týden těhotenství

4. Týden těhotenství

5. Týden těhotenství

6. Týden těhotenství

7. Týden těhotenství

8. Týden těhotenství

9. Týden těhotenství

10. Týden těhotenství

11. Týden těhotenství

12. Týden těhotenství

13. Týden těhotenství

VYŠETŘENÍ V TĚHOTENSTVÍ

1. trimestr

- ◇ 6. týden - potvrzení těhotenství a první vyšetření, zda není těhotenství mimoděložní
- ◇ 8.-10. týden - vstupní těhotenská prohlídka, obdržení těhotenské průkazky
- ◇ 12.-13. týden - pravidelná kontrola, genetické testy – podstoupení screeningu

2. trimestr

- ◇ 16. týden – genetický test na vrozené vývojové vady
- ◇ 20. týden – velký ultrazvuk, pohlaví dítěte
- ◇ 24.-28. týden – test na těhotenskou cukrovku

3. trimestr

- ◇ 30.-32. týden – ultrazvukový screening polohy dítěte
- ◇ 35. – 38. týden – stěr z pochvy kvůli nákaze streptokokem skupiny B
- ◇ Od 37. týdne každý den - pravidelná kontrola
- ◇ Od 37. týdne - kardiokografie – srdeční frekvence dítěte

PLODNÉ A NEPLODNÉ DNY

- ◇ Otěhotnění především v plodných dnech
 - ◇ mezi 2 menstruacemi – 13./14. den od prvního dne předcházející
 - ◇ = ovulace
- ◇ Vajíčko se ale nemusí z vaječníku uvolnit
 - ◇ = anovulační cyklus
 - ◇ oplození není možné
 - ◇ nejčastější příčiny:
 - ◇ U dívek v pubertě
 - ◇ Po porodu, potratu
 - ◇ Při těžkých onemocněních
 - ◇ Během hormonálních poruch
 - ◇ Ve stresu

ŽIVOTNÍ STYL

- ◇ Cigarety
 - ◇ Nižší porodní váha dítěte
 - ◇ Častější komplikace
 - ◇ Poruchy vývoje
- ◇ Alkohol
- ◇ Nepasterizované mléčné výrobky, neprovařené maso
- ◇ Léky
 - ◇ Vývoj orgánů
- ◇ Domácí zvířata
 - ◇ Toxoplazmóza
- ◇ Rentgenové záření
 - ◇ V prvních 14. týdnech
 - ◇ Vývoj plodu a orgánů

- ◇ Kyselina listová
 - ◇ Ještě před otěhotněním
 - ◇ Nedostatek = riziko vzniku vývojových vad
 - ◇ Menší riziko předčasného porodu
- ◇ Jód
 - ◇ Nedostatek = snížení funkce štítné žlázy, možný potrat, nízká porodní hmotnost dítěte, vyšší porodní úmrtnost dítěte, porucha duševního vývoje a nižší intelekt
- ◇ Cvičení
 - ◇ Lehké, snadné

POHLAVÍ DÍTĚTE

- ◆ Určeno pouze chromosomem, který nese spermie
- ◆ Spermie nese chromosom X (děvče) nebo Y (chlapec)
- ◆ Vajíčko má pouze chromosom X

SEX V TĚHOTENSTVÍ

- ◆ Není škodlivý
 - ◆ Pouze během stavů krvácení, odtoku plodové vody, předčasnými stahy dělohy
- ◆ Podle přání ženy
 - ◆ Volí frekvenci styku
 - ◆ Polohy i aktivity
- ◆ Překrvení pánve = větší chuť

INTERUPCE
POTRAT
PŘERUŠENÍ TĚHOTENSTVÍ

DEFINICE A DĚLENÍ

- ◆ zánik embrya nebo plodu v prvních 24 týdnech jeho existence
- ◆ podle příčiny – samovolný a umělý

umělý dále rozdělujeme:

- ◆ podle legality – lékařský a kriminální
- ◆ podle provedení – chemický a chirurgický

SAMOVOLNÝ POTRAT

- ◆ příčin může být celá řada, jak na straně embrya/plodu tak na straně matky
- ◆ příklady: genetické nebo chromozomální poruchy embrya/plodu nebo anomálie dělohy, onemocnění, infekce nebo úraz matky
- ◆ podle statistik samovolným potratem bohužel končí 15-25% všech těhotenství, které jsou již potvrzené buď těhotenským testem (hCG) nebo lékařem (ultrazvuk).

UMĚLÝ POTRAT

- ◆ v ČR dle zákona č. 66/1986 Sb. může žena na vlastní přání žádat o přerušeni svého těhotenství bez omezení do ukončeného 12. týdne, je nutno provést ultrazvukové vyšetření s přesným změřením velikosti plodu, jedná se o placený zákrok, cena je v současnosti stanovena na cca 5000,- Kč
- ◆ od 12. do 24. týdne těhotenství je možné provést potrat z genetických nebo zdravotních důvodů, v tomto případě je zákrok hrazen pojišťovnou
- ◆ do 16 let je třeba k interrupci souhlas rodičů, od 16 let si už o přerušeni těhotenství může rozhodnout žena sama, ale pokud vám není alespoň 18, zákon ukládá povinnost po provedeném výkonu informovat rodiče, nikdo ale v tomto období nemá právo vyžadovat jejich souhlas předem

- ◆ současná legislativa neumožňuje provedení interrupci:
 - jestliže během posledního půl roku byl podobný zákrok již proveden
 - jestliže je velikost plodu dle ultrazvuku větší než 12. týdnů
- ◆ výjimkou je pouze situace, kdy žena alespoň dvakrát rodila, nebo dovršila 35 let, nebo je důvodné podezření, že otěhotněla v důsledku trestné činnosti, která na ni byla spáchána, případně se jedná o zdravotní komplikace

CHEMICKÁ INTERUPCE

- ◊ obvyklá metoda do 7. týdne těhotenství (změření na ultrazvuku)
- ◊ orálně se podává látka mifepriston (preparát s názvem Mifegyne), potrat vyvolává prostaglandin
- ◊ asi 8 % z těchto interrupcí vyžaduje následný chirurgický zákrok, obvykle podtlakové odsání
- ◊ v ČR se tato metoda může provádět od roku 2013

CHEMICKÁ INTERUPCE

PRVNÍ NÁVŠTĚVA:

- ◆ „potratová pilulka“ se musí podávat v lůžkovém zařízení pod kontrolou lékaře, žena musí v nemocnici po pozření 2 dávek mifepristonu zůstat přibližně 1-2 hodiny, neobjeví-li se komplikace, odchází domů
- ◆ pokud má pacientka krevní skupinu Rh-, je jí aplikována profylakticky anti-D (látka proti tvorbě protilátek proti Rh faktoru, které by se mohly vytvořit a být problémem v příštím těhotenství).

DRUHÁ NÁVŠTĚVA:

- ◆ na další kontrolu se musí žena dostavit za 36-48 hodin a interrupce je dokončena podáním ještě jedné dávky mifepristonu, opět je nutný krátký pobyt (minimálně hodina) v čekárně lůžkového zařízení

TŘETÍ NÁVŠTĚVA:

- ◆ povinná je i následná kontrola za 2-3 týdny k potvrzení úspěšného potratu

MOŽNÉ KOMPLIKACE, RIZIKA A NÁSLEDKY

- ◆ pooperační zánět dutiny děložní se po farmakologickém přerušení prakticky nevyskytuje
- ◆ nežádoucím efektem může být zvracení, nevolnost, bolesti v podbříšku, mírné špinění až krvácení (klidně celé šestinedělí)
- ◆ bolesti se dají většinou zvládnout běžnými analgetiky (Ibuprofen) a klidovým režimem
- ◆ největší riziko je infekce a krvácení, pokud je krvácení silné, je často nutno přistoupit k revizi dutiny děložní v narkóze z důvodu neúplného vypuzení plodu

CHIRURGICKÁ INTERUPCE

- ◆ ukončení těhotenství do 12. týdne
- ◆ provádí se v celkové anestézii
- ◆ děložní čípek se zachytí speciálním nástrojem a provede se rozšíření kanálu děložního hrdla kovovými tyčinkami (dilatátory), čím větší gravidita tím větší dilatace
- ◆ plodové vejce se z dutiny děložní odsaje podtlakovou sávkou, po odsátí plodového vejce se někdy provádí tzv. revize dutiny děložní, při které se odstraní možné zbytky
- ◆ optimální je provedení výkonu do cca 8.-9. týdne těhotenství, čím je těhotenství větší, tím je výkon pro pacientku a organismus více zatěžující a přináší více rizik
- ◆ výkon se většinou provádí ambulantně v rámci jednodenní operativy - tj odchod domů po zákroku za dvě až několik hodin
- ◆ pokud má pacientka krevní skupinu Rh-, je jí aplikována profylakticky anti-D (látka proti tvorbě protilátek proti Rh faktoru, které by se mohly vytvořit a být problémem v příštím těhotenství).

MOŽNÉ KOMPLIKACE, RIZIKA A NÁSLEDKY

- ♦ těsně po zákroku mohou být spíše mírnější bolesti v podbříšku a mírné špinění až krvácení (klidně celé šestinedělí), bolesti se dají většinou zvládnout běžnými analgetiky (Ibuprofen) a klidovým režimem
- ♦ komplikací může být perforace dělohy (proděravění) během výkonu, situace se řeší hned v jedné narkóze, obvykle laparoskopii
- ♦ další komplikací může být také nedostatečnost děložního hrdla, která hrozí více, protože se zde hrdlo roztahuje uměle, to pak může způsobovat opakované potrácení plodů nebo předčasný porod
- ♦ největší riziko je infekce, děloha je díky roztaženému hrdlu pro bakterie z pochvy snadněji přístupná, jestliže dojde k zánětu dělohy, může se infekce šířit dál na vejcovody a vaječníky, důsledkem pak může být trvalá neplodnost díky neprůchodným vejcovodům nebo zhoršená průchodnost díky které se může vyskytnout mimoděložní těhotenství

HYGIENICKÉ ZÁSADY PO INTERUPCI

- ◆ první 3 dny omezit fyzickou aktivitu a chránit se proti prochlazení a onemocnění
- ◆ asi 2-3 týdny dodržovat zvýšenou hygienu tj. nekoupat se, ale jen sprchovat
- ◆ pohlavní styk mít až po kontrole a po domluvě s lékařem
- ◆ za 2 týdny po výkonu je doporučena kontrola u gynekologa
- ◆ obnovení menstruace lze očekávat za 4 - 6 týdnů po výkonu, pokud se dosud menstruace neobjevila, je vhodné provést ultrazvuk a prohlédnout dělohu.
- ◆ pokud se po zákroku objeví příznaky zánětu (vysoká teplota nad 38°C, silné bolesti břicha, silné krvácení), je nutné vyhledat co nejdříve lékařskou pomoc a provést kontrolní gynekologické vyšetření

NELEGÁLNÍ POTRATY

- ◆ nelegální potraty jsou jedny z nejnebezpečnějších zákroků
- ◆ ročně zemře ve světě na pokoutně provedený gynekologický zákrok kolem 70 tisíc žen
- ◆ zákaz interrupcí vede k jejich ilegálnímu provádění, zákrok provádějí často zcela nekvalifikované osoby v naprosto nevyhovujících podmínkách a to vážně ohrožuje zdraví a život těchto žen
- ◆ v minulosti se používaly manuální techniky jako pokusy propíchnout pletací jehlicí vak blan a vyvolat tak odtok plodové vody s následným potratem, tyto neodborné postupy však vedly k rozsáhlým poraněním ženy často s následným vykrvácením
- ◆ stejně závažné následky měly pokusy vyvolat potrat chemicky – např. vstříkovaním petroleje do dělohy, což při proniknutí do krevního oběhu ženy způsobilo otravu a smrt
- ◆ v zemích se zakázanou interrupcí, nedostupnou antikoncepcí a nedostatečnou osvětou se tyto jevy vyskytují dodnes

„ÚČINNÉ“ RADY JAK NA SAMOVOLNÝ POTRAT

- ◆ tinktura nebo čaj ze sporýše lékařského
- ◆ skořice a jiná ostrá koření
- ◆ chinin (dává se do toniku)
- ◆ maliník, kontryhel, šalvěj, pelyněk, muškátový ořech
- ◆ papája
- ◆ svařák z červeného vína
- ◆ horká sprcha/vana
- ◆ tanec
- ◆ bouchání do břicha

ZDROJE

- ◆ INTERUPCE.INFO (c2022). Vše, co jste chtěli vědět o přerušení těhotenství. <https://www.interupce.info/>
- ◆ Wikipedia (c2022). Potrat. <https://cs.wikipedia.org/wiki/Potrat>
- ◆ MUDr. Kovář, P. (c2019). Interrupce. GYNPRENATAL. <https://www.gynprenatal.cz/interrupce>
- ◆ Wikipedia (c2022). Interrupce. <https://cs.wikipedia.org/wiki/Interrupce>
- ◆ Jelínková, B. (22.8.2021). Trpělivé matky: Které zvíře má nejdelsí březost. 100+1. <https://www.stoplusjednicka.cz/trpelive-matky-ktere-zvire-ma-nejdelsi-brezost>
- ◆ FYZIOKLINIKA (c2011). Fyziologické změny v těhotenství. <https://fyzioklinika.cz/poradna/clanky-o-zdravi/11-fyziologicke-zmeny-v-tehotenstvi>
- ◆ MUDr. Gerychová, R. (c20). Sex v těhotenství: ANO či NE?. BabyOnline. <https://www.babyonline.cz/tehotenstvi/aktivita-sporty/sex-v-tehotenstvi>
- ◆ Velký lékařský slovník. (c1998). Gravidita. <https://lekarske.slovniky.cz/pojem/gravidita>
- ◆ IVDBiotech (13.2.2021). Vyšetření v těhotenství týden po týdnu. <https://www.tehotenskytest-ivd.cz/blog/tehotenstvi/vysetreni-v-tehotenstvi-tyden-po-tydnu>